

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 24 Cor.
Pe jum. an . . . 12 «
Pe o lună . . . 2 «

Nrul de Duminecă

Pe un an . . . 4 Cor.
: Pentru România și :
America . . . 10 Cor.

Nrul de zi pentru Ro-
mânia și străinătate pe
an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA :
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la admini-
trație.

Manuscripte nu se ina-
poiază.
Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Simeon Bărnufiu.

Înainte cu o sută de ani, într'un sătuleț din comitatul Sălajului, s'a născut Simeon Bărnufiu, gloria neamului nostru. Fiul cantorului din Bocșa-română era predestinat să înalțe pe aripele geniului său aspirațiunile unui neam la apogeul vremilor revoluționare.

Viața lui a fost sbuciumată ca a tuturor sufletelor de Mesia. Ea reține toate fazele luptelor naționale ce s'au precipitat vijelios spre mijlocul veacului trecut.

Studiile și le-a început la Șimleul-Sălajului, la școala primară. A cercetat apoi liceul în Careii-mari. Bărnufiu dorea să-și aleagă o carieră juridică, dar lipsindu-i mijloacele și nefiind îngăduit pe acele vremuri decât nobililor să ajungă în oficii publice, merge la Blaj, unde în primăvara anului 1825 termina cursul filozofic și toamna intră în seminarul diecezan ascultând cursurile teologice până la 1829. Din 1829—1837 e când profesor, când arhivar, notar și în sfârșit asesor consistorial. În 1837 episcopul Leményi, îl luă ca secretar, la dieta din Sibiu, unde se pronunță mai întâi și mai vădit încercările ungarilor de-a sugrumă limba din țară. Bărnufiu învață a cunoaște relațiunile politice și primejdia ce amenință limba românească. Convins că limba e scutul naționalității și deci a existenței unui popor, când la 1839 se întoarce iarăși la catedră, e cel dintâiu profesor român care își face prelecțiunile românește, ceea ce a produs o adevărată revoluție în spiritele tinerimei. El a fost cel dintâiu profesor în Blaj care a sămănat de pe catedră ideile politice și naționale. Pe vremea lui teologii din Blaj au întâiaoaară ziare în Seminar. Astfel pregătește Bărnufiu sufletele pentru evenimentele epocale din deceniul următor.

Specialitatea lui Bărnufiu a fost filosofia. Lumina răspândită de el de pe catedră a a lămurit falniciei generații de pe atunci, că neamul nostru are drepturi firești imprescriptibile. Pe urma învățăturilor lui a prins să se infiripe entuziasmul în inimile amărâte, întărindu-le pentru luptele epocale ce aveau să urmeze în curând. Filosoful lui predilect era Krug, pe care îl și traduce în românește, însoțindu-l cu explicații izvorite din inima sa învăpăiată pentru drepturile eterne și sfinte ce le-a dat natura fiecărui om, fiecărui popor.

În 1843 a fost între acei cari au pus la cale protestul înaintat în cauza limbei române de către consistorul din Blaj la dieta din Sibiu. În 1845 fiind amestecat în procesul urzit contra episcopului Leményi, a fost destituit din catedră. Se înscrie la academia din Sibiu. Înflăcăratul dascăl începe o nouă carieră, cu gândul ca învățând drepturile să fie și mai folositor neamului său. Doi ani cât a urmat cursurile a fost la academia săsești. Istoricii contemporani

îl numesc »cel mai învățat și mai popular bărbat al Ardealului«.

În vremea aceasta torentul revoluției franceze sosi vind la porțile Carpaților din răsărit. Ungaria era deja în flacările răscoalei. Când se deslănțu asupra Ardealului urgia celor două curente ce se luptau pentru unire, românii se aflau într'o situație foarte încurcată. În urma agitațiunilor ungurești, cari voiau cu toate mijloacele să rupă Ardealul alipindu-l către Ungaria, se convoacă dieta din 30 Maiu 1848. Ungurii întrebuintau tot felul de momeli pentru a înșelă pe români. Promiteau toate libertățile și garanțiile de dezvoltare independentă a românilor. Unii dintre fruntașii noștri amețiți de perspectiva sedicioasă a promisiunilor ungurești se pronunță pentru unire.

În preajma deciziunilor evenimentelor români astfel se găseau într'o situație de nehotărâre. Se simțea lipsa unei direcțiuni. În publicistică, în adunări, în conversații particulare nu se deslușia o atitudine hotărâtă. Nemuritorul Gheorghe Bariș scria într'un articol că românii au nevoie de un om care să poată »a ne luă de mână și a ne zice: veniți încoace, aici să stați, de aici să porniți, cutare să voiți, aceasta să pretindeți înainte de toate«.

În aceste momente când nesiguranța vremurilor apăsă greu conștiința fruntașilor neamului, se ivi bărbatul providențial, în al cărui suflet erau sintetizate toate aspirațiunile neamului, în inima căruia se lămurise, par'că de veacuri pârțică de pârțică în cea mai înaltă a sa întruchipare, programul politic al neamului întreg. Acest bărbat era Simeon Bărnufiu.

În 26 Martie 1848 formulă în liniamente generale următorul program politic: Congres național român, libertate individuală prin desființarea iobăgiei și libertate națională prin reșezarea poporului în drepturile sale. Programul acesta cu iuțea vântului s'a proclamat pretutindeni prin Ardeal de către cărturarii entusiaști ce cutreeră satele. El deveni în scurt programul tuturor. În aceiași vreme se răspândi printre tinerii din Sibiu o altă proclamațiune manuscrisă, redactată tot de Bărnufiu, în care se spunea că românii numai »ca națiune liberă la națiune liberă« vor negocia cu ungurii, și numai dacă li-se va garanta toate drepturile și libertățile de dezvoltare independentă, căci și republica »nu este decât un depotism afurisit, fără naționalitate«.

Pentru a se sfătui românii asupra atitudinii lor față cu ungurii înfuriați, la inițiativa lui Bărnufiu se ține adunarea din Dumineca Tomii la Blaj, apoi cea memorabilă din 3/15 Maiu, pe »câmpul libertății«.

Aceasta adunare la propunerea lui Bărnufiu se declară adunare generală a națiunii, națiunea se declară credincioasă împăratului, ca popor de sine stătător și factor al țării. Discursul epocal rostit de Bărnufiu în cate-

drala din Blaj în preajma adunării a devenit crezul politic al tuturor românilor. În el se cuprind îndrumările pentru veacuri întregi, ce trebuie să călăuzească toate generațiile conducătoare din viitor. 40 de mii de români cu brațele înălțate spre cer au consfințit prin jurământul lor într'un suflet, într'o înălțare, programul luptelor noastre naționale, cuprins în acel discurs de mărime clasică. Românii în aceasta adunare declarându-se credincioși împăratului, au pornit să lupte împotriva unirei Transilvaniei cu Ungaria, care era ultimul postulat în ceea ce 12 puncte formulate de dieta din Budapesta.

Sunt prea înguste cadrele unui articol de ziar, decât să putem da chiar schițarea generală a evenimentelor ce au urmat. Ne mărginim numai a scoate momentele cari vădesc rolul mare ce l-a avut »atletul românismului« Simeon Bărnufiu, în toată desfășurarea lor. Alături de marele Șaguna care era în fruntea comitetului național permanent din Sibiu, Bărnufiu a fost ales vice-președinte. În adunarea din Septembrie a aceluiași an, destituindu-se acest comitet, s'a constituit un comitet de pacificare, sub președinția lui Bărnufiu, ajungând astfel conducătorul înțelept al cauzei naționale. Sunt nenumărate jertfele aduse de el pe altarul neamului. Dar la 11 Martie 1849 când generalul Bem luase Sibiu, cade în mâinile potrivnicilor și abia poate scăpa noaptea pe un ger cumplit sărind peste zidurile orașului. De aici începe pribegia lui. După multe peripeții, arestat în două rânduri, izbutește totuși să ajungă la Viena, ocolind o parte din Europa pe la Constantinopol, Smirna, Siva, Corcira și Triest.

La Viena n'a încetat să lucreze pentru reușita cauzei naționale. Din 1851 până la 1852 audiază la facultatea juridică de acolo. În urma unor prigoniri urzite pe ascuns de unguri, mai apoi pentru a-și căuta și de sănătate pleacă în Italia, unde se înscrie la universitatea din Pavia. În 1854 ia diploma de doctor în drepturi. Chemat de ministrul României Mavrogheni și de A. T. Lauran, merge să ocupe catedra de filosofie la gimnaziul academiei din Iași. E numit în mai multe rânduri inspector de școale, contribuind mult la reorganizarea învățământului în România. Deschizându-se mai târziu la Iași cursurile superioare, funcționează ca profesor la catedrele de dreptul ginților, public și constituțional. Catedra i-a fost mijlocul de-a trezi în țară conștiința națională. A scris o mulțime de cărți de știință în specialitatea sa, de-o netăgăduită valoare, cari numai în parte sunt editate până acum.

După o viață atât de sbuciumată, purtată neîncetat la suprafața de torentul revoluției, puterile fizice i-au sleit, organismul nu l-a mai slujit pentru spinoasa sa carieră. În Maiu 1864, presimțindu-și sfârșitul vieții și sfârșit de dorul țării sale, pleacă din Iași peste Bistrița către Sălaj. Dar nu i-a fost dat să-și vază satul natal, căci ajuns abia până în Valea-Almașului, la 16/28 Maiu

moare în etate de 56 ani. Osămintele lui sfinte s'au așezat spre odihnă veșnică în țintirimul din Bocșa-Română, unde i-s'a înălțat un frumos monument sepulcral pe cheltuiala națiunii și în special a românilor din Sălaj, recunoscători. În aula universității din Iași un bust de marmoră amintește munca lui uriașă săvârșită întru luminarea neamului.

Simeon Bărnăuțiu a fost distins de către împăratul cu crucea de aur cu coroană pentru merite. El a primit darul împăratului, având o largă prevedere politică pentru viitor.

Simion Bărnăuț e fiul Sălajului. El este omul prin care ținutul acesta a contribuit cu partea sa la istoria luptelor noastre politice. Este un obol de preț, viața și ideile lui Bărnăuț depuse pe altarul neamului nostru de care ținutul acesta poate fi mândru.

Căci în toată figura aceasta sunt note și trăsuri de caracter mari, monumentale și astăzi tot mai rari. Bărnăuț a îmbinat concepția largă mare și îndrăzneală a gândirii cu puterea fanatică a credinței în ideal, cu tăria și virtutea romană a caracterului.

În noaptea de îndoială și de nelămurire chinătoare în care se sbătea un neam întreg, din creierul lui a izbucnit o fașie de lumină arătând drumul cel bun. Se poate spune că în împrejurările acelea el s'a cugetat pentru toți și mintea sa, cugetarea sa a fost cugetarea unui popor întreg.

Oricât ne-am roti azi ochii, trebuie să recunoaștem că în viața noastră de azi nu mai întâlnim figuri de talia lui Bărnăuț.

Suntem o generație de oameni mărunți, și adeseori înguști și firavi pe cari ne pleacă, ne îndoie și ne poartă în dragă voie bătaia capricioasă a vânturilor și ne întrebăm cu drept cuvânt când îndura-se-vor vremurile să ne mai trimită oameni de croiala lui?

Duminecă în 10 August n., din prilejul centenarului dela nașterea lui, românii recunoscători vor merge să-i stropască mormântul cu lacrimi de pietate și nețarmurită

admirațiune. Cuvine-se să ne prosternem înaintea duhului său luminos, ce ne privește din veșnicie îndurerat de suferințele noastre ce nu se mai curmă. Să culegem pilde de entusiasm și jertfire de sine din viața lui, să cetim evanghelia cuvântărilor sale, ca să ne înviorăm puterile pentru luptele ce ne-așteaptă în viitor. Să mergem cu toții la mormântul, în care doarme pe veci cea mai curată glorie a neamului nostru.

Condițiile de pace dintre croați și unguri sunt expuse într'un articol mai lung de deputatul dr. Pinterovici. Dănsul cere ca veniturile bugetului Croației să fie administrate deosebit de-al Ungariei, cere concesi pe teren constituțional și responsabilitatea banului către dieta croată. Ungaria fiind partea cea mai puternică trebuie să înceapă tratativele pentru pace.

Drepturile limbii ungurești în serviciul ministeriului de externe sunt fixate de un ordin-circular adresat ambasadelor, legațiilor și consulatelor. Ministerul de externe stabilește aici drepturile limbii ungurești, în acte, în pașapoarte în stampile etc.

Raportul general

al **Comitetului Central al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român** către adunarea generală, convocată în Șimleu, la 7 și 8 August n. 1908.

(Urmare).

Alte despărțăminte, de pildă al Băișului, Șimleului și Sănciulășului-mare, s'au îngrijit de creșterea națională a ucenicilor și calfelor de meseriași și neguțatori din orașele respective, iar despărțământul Brad a ținut cursuri pentru analfabeți. Asemenea cursuri, cari sunt de cea mai mare importanță pentru înaintarea culturală a țărănimii, vor trebui să se facă în toate despărțămintele. Comitetul central va lua dispoziții ca în cursul iernii viitoare să se înceapă aceste cursuri încă mai multe comune de pe teritoriul despărțămintelor, întrebându-se spre acest scop o parte din suma destinată pentru prelegerile populare.

În cursul anului trecut s'a dat o mai puțină importanță organizării economice a țărănimii.

Numai desp. Reghinului și Clujului au înființat 2 tovarășii pentru asigurarea vitelor în Solovăstru și Feneșul-săseș, în alte părți s'au adus numai hotărâri de a se înființa. Chiar și numărul prelegerilor cari au talmăcit poporului însoțirile au fost prea puține.

Hotărârea On. adunări generale, din anul trecut, de a se face o împărțire mai rațională și mai corespunzătoare scopurilor ce le urmărește Asociațiunea a acelor despărțăminte cari cuprind un număr prea mare de comune, s'a îndeplinit în parte. În cursul anului trecut s'au înființat două despărțăminte nouă; Aiud-Teiuș și Hălmașiu, iar în cursul anului 1908, parte s'au înființat, parte sunt pe cale de a se înființa următoarele despărțăminte: Lăpușul unguresc (din teritoriul desp. Dej), Ciocova, Buziaș (ambele din terit. desp. Timișoara), Sasca-montană (din desp. Oravița), despărțământul Șimleu se va împărți în 5 despărțăminte, iar despărțământul Murăș-Uioara se va reînființa. Astfel, încetul cu încetul, vom ajunge să avem despărțăminte cu un număr de comune cel mult de 25—30, când credem că va fi mai posibilă o activitate statornică și sistematică.

Agenturile. Numărul agenturilor de pe teritoriul despărțămintelor e de 165. S'a înmulțit deci cu 43 față de anul trecut. Trebuie să amintim că neprimind rapoarte generale dela toți directorii despărțămintelor (vezi anexa D. și F.) nu putem cunoaște numărul absolut exact al agenturilor. Dar pe teritoriul despărțămintelor cari n'au înaintat rapoarte generale desigur se găsește puține agenturi, așa încât cifra de mai sus rămâne aproximativ exactă. Cele mai multe agenturi se găsește pe teritoriul următoarelor despărțăminte: Bistrița, Blaj, Brașov, Cluj, Orade și Sebeș. Despre activitatea agenturilor se găsește informații în Anexa D. Aici amintim că cele mai active agenturi sunt pe teritoriul despărțământului Brașov, Blaj și Brad.

Bibliotecile populare. Numărul bibliotecilor față de numărul agenturilor e mult mai îmbucurător. Conform rapoartelor generale primite, dela directorii despărțămintelor, numărul total al bibliotecilor e de 230. Și această cifră bine înțeles e numai aproximativ exactă, întrucât nu am primit informații dela toate despărțămintele. Cele mai multe biblioteci le au următoarele despărțăminte: Agnita, Bistrița, Blaj, Brașov, Cluj, Orade, Săliște, Șimleu, și Timișoara.

Secțiunile științifice literare, hotărând să publice în viitor, mai multe broșuri din Biblioteca populară a „Asociațiunii“, cari în cea mai mare parte se vor împărți gratuit despărțămintelor, sperăm că numărul bibliotecilor va crește mereu.

FOIȚA TRIBUNEI.

Fleccerismul.

De A. B. Brandia.

Toți oamenii cari au „ce să mănânce“ mănâncă prea mult, toți o știu aceasta. Se pare, apoi, că oamenii mănâncă rău, tocmai aceia cari au ce mănâca cu prisosință: de aici rezultă cea mai mare parte din boalele oamenilor, din nefericirile lor și unele din viciile lor.

Punctul acesta de vedere a fost stabilit, desfășurat și sprijinit cu succes în America și în Anglia de un om, a cărui teorie „Foemina“ o expun în rândurile ce urmează împreună cu rezultatele dobândite din aplicarea ei.

Autorul acestei teorii este dl Fletcher, și sistemul său este chiar atât de popular în lumea nouă încât se numește *fleccerism*, și pentru practicarea lui s'a creat verbul *a fleccerisa*. Când o idee învâluiește limba cu un verb, în general aceasta probează puterea de viață a acelei idei.

Dl Fletcher este un Scotch American, adică de două-ori înzestrat cu spiritul de întreprindere. A cucerit lumea și a întreprins mai toate profesiile a practicat ca un profesionist sporturile atletice, a comandat o corabie, a dirigit un teatru, a fost ca tragaciu rivalul doctorului Corver, a făcut critică artistică, și o mulțime de alte lucruri. Nici una din formele activității mentale nu i-a rămas străină, în fiecare a adus aceeași inteligență limpede și ageră, aceeași voință stăruitoare. Într'un moment al vieții sale, renunțând la exercițiile cerute de sporturile violente,

a ajuns să fie de-o grosime foarte mare și suferea de-o înădușire atât de gravă că nu putea să treacă de cealaltă parte a unei străde fără să nu suferă serios. Sănătatea i-se sdruncină atât de tare în cât companiile de asigurare nu voiau să-i asigureze viața. De atunci au trecut câțiva ani. Astăzi, dl Fletcher este subțire, fără să fie slăbit, desfășurând în fiecare zi o muncă de câte opt ore, fără să simtă cea mai mică osteneală întrece în biciclete pe bicicliștii cei mai rezistenți: companiile îl asigurază sub titlul de „viață de întâia clasă“, și — ceea ce merită să se arate — se declară el însuși un om desăvârșit de fericit.

Iată rezultate cari vorbesc dela sine și fleccerismul de ori ce reclamează.

Doctrina fleccerismului se împarte în două părți: una psihologică, alta fiziologică.

Partea psihologică a fost inspirată dlui Fletcher de studiul metodelor budiste; Undismul i-a procurat esența observațiilor sale într'o curioasă carte intitulată: *Cultura mentală Abc-darul adevăratei vieți*. Iată în scurt cuprinsul acestei scrieri:

Pasiunile cele rele procedează toate din două izvoare, din mânie și grijă. Invidia, răutatea, dorința răsunării, nerăbdarea, egoismul, prejudecățile, agitațiunea, toate sunt fazele deosebite ale mâniei. Grijă este frica de un rău voitor, neliniștea anticipată și nefolositoare, simțământ penibil care nu trebuie confundat cu prevederea, dar care dovedește o stare de slăbiciune a rațiunii și a voinței.

Cât timp mânia și grijă stăpânesc sufletul fiin-

ței simțitoare, ori-ce dezvoltare sufletească este suspendată. Mânia și grija sunt doi hoji de energie. Dar cercetându-se bine, se constată că acești dușmani ai omului sunt numai niște rele deprinderi ale spiritului, de care poate scăpa cu condițiunea ca să aibă o singură dată destulă putere spre a ieși din sine însuși și să le judece obiectiv. A-și judeca mânia sa este a avea mijlocul de a nu-i ceda niciodată: a se desbăra de grijă o secundă este a putea scăpa de dansa pentru totdeauna. Din momentul din care dl Fletcher a privit viața din acest punct de vedere, i-s'a părut că fiecare împrejurare contribuia ca să colaboreze la bună-starea lui și că o conspirațiune universală îi producea fericire cu lucrurile cele mai mici. Totodată, el descoperise a doua parte a sistemului său și se ocupa să-i utilizeze concursul său eficient. Convingerea adâncă ce împărțășește în răspândirea acestui sistem ar fi singură ea de-ajuns ca să facă din dl Fletcher un om fericit și el însuși a dat această excelentă definițiune: „Fericirea rezultă din conștiința ce are cineva că este folositor“.

Să venim acum la metoda fiziologică a fleccerismului. Dl Fletcher a fost condus la descoperirea acestei metode studiindu-și propria lui suferință.

Medicamentele fiind neputincioase în contra dispepsiei stăruitoare care-i făcea viața nesuferită, el se puse cu toată luarea aminte să studieze cauzele suferinței sale. Reflectând a isbit să stabilească temelia sentimentului său.

Natura a pus o utilitate imediată în fiecare din senzațiunile noastre, plăcerea și neplăcerea ne

La acest loc amintim că o parte dintre despărțăminte au împărțit cu ocazia adunărilor ceruiale și cu ocazia prelegerilor populare mai multe broșuri, primite gratuit dela comitetul central, care în cursul anului trecut a distribuit, spre acest scop, 3820 de bucăți din publicațiunile tipărite sau cumpărate de dânsa. Deasemenea s'au împărțit, între țărani, mai multe sute de ex. din revista „Țara Noastră“, după cum se poate vedea și din raportul secretarului literar către ședința plenară a secțiunilor științifice-literare.

Prelegerile. Am amintit în partea generală a acestui raport că prelegerile populare, ținute în cursul anului trecut, constituie partea cea mai însemnată a activității despărțămintelor noastre. Comitetul central, pentru a înlesni ținerea prelegerilor la sate, în cursul anului 1907, a împărțit următoarelor despărțăminte câte 100 cor.: Blaj, Brad, Brașov, Dobra, Mercurea, Orăștie, Sebeș, Simleu și Turda, despărțământului Orade 200 cor., desp. Hațeg 50 cor. și desp. Oravița 20 cor. Tot din bugetul prelegerilor populare s'au plătit 82 cor. cheltuielile de drum ale dlui V. C. Osavadă, care, din încredințarea comitetului central, a inițiat înființarea unor tovărășii în Bran.

Cele mai multe despărțăminte, în cursul anului trecut, au dat o deosebită atențiune prelegerilor populare. Numărul total al acestora, după cum se poate vedea din anexa E. și F., e de 341, prin urmare îndoit așa de mare ca în 1906, când în total s'au ținut 165 de prelegeri. Unele dintre despărțăminte (Brașov, Oravița etc.) au împărțit între popor, cu ocazia prelegerilor populare, seminte, pomișori etc., iar altele diferite broșuri folositoare.

Subiectele prelegerilor deasemenea au fost bine alese, urmărind în cea mai mare parte a lor chestiuni practice. Astfel dintre 341 de prelegeri, în 158, adică aproape în jumătate din întregul prelegerilor s'au tratat chestiuni economice.

Însuflețirea pentru ținerea prelegerilor populare crește din an în an; aceste mai ales în anul curent au luat un avânt îmbucurător.

Unele dintre despărțăminte raportează că nu au conferențieri cu o pregătire specială și conferențieri din centru. În anul trecut despărțământul Brașov a propus să se angajeze un specialist care să cultiveze despărțămintele, rând pe rând, iar în anul acesta secția economică a făcut aceeași propunere comitetului central. Comitetul se va și îngriji să găsească mijloacele materiale necesare, ca să angajeze, în serviciul „Asociațiunii“, un agronom, care să fie conferențiarul permanent al ei și să fie și un îndrumător pentru înființarea însoțirilor de tot felul.

sunt date spre a ne deștepta și ca mijloace de apărare și de continuare a vieții speciei. Pentru ce posedăm oare noi facultatea gustului care ne informează despre calitatea lucrurilor ce mâncăm? Oare numai ca să adauge o voluptate la existența noastră și ca să ne îndemne să cultivăm viciul lăcomiei de mâncare? Evident că nu, căci plăcerea mâncării duce la mâncarea peste măsură, și mâncarea peste măsură compromite viața. Din reflexiune în reflexiune, dl Fletcher ajunge la următoarea încheiere:

Dacă avem gust, este ca să fim deșteptați de momentul în care este necesar ca să înghițim alimente. Cu aceasta sistemul său eră aflat: consistă întru a mesteca până ce gustul alimentului a dispărut cu totul.

Un medic englez dintre cei mai distinși, doctorul Van Sommeren, entuziasmat de această descoperire și de rezultatele însemnate ce a obținut în urma unui studiu îndelungat și a numeroase și strict supravegiate aplicațiuni, și-a consacrat viața pentru succesul flecerismului, pe care el însuși îl practică de mai mulți ani. Doctorul Van Sommeren insistă asupra utilității extreme a acestei prime părți a digestiunii care se petrece în gură. Oare cari alimente vârtoase

Secțiunile științifice-literare au hotărât să pregătească fiecare câte o prelegere model cu diapositive, pentru care scop s'a și votat o sumă de 600 cor. Și aceste prelegeri vor contribui la ținerea mai cu înlesnire a prelegerilor, mai ales în acele despărțăminte cari au deja schiopticton.

În cursul anului 1907 au început sau continuat și conferențele pentru cărtarari, și anume despărțămintele: Bistrița, Brașov, Hațeg și Sibiu au ținut mai multe conferințe și șezători literare. Aceste conferințe se vor ține mai sistematic în iarna viitoare, fiind conduse din centru.

(Va urma.)

Din România.

Sănătatea Regelui. Știrile date de unele ziare asupra sănătății M. S. Regelui sunt, din fericire, exagerate.

Suveranul resimte o ușoară slăbiciune care-l obligă la un repaus relativ, dar starea generală a sănătății Majestății Sale e satisfăcătoare.

În ceea ce privește svonul referitor la contramandarea menevrelor regale, nu se confirmă.

A. S. R. Principesa României a sosit la Coburg cu principele Carol și principesa Elisabeta spre a se stabili pentru mai mult timp la castelul »Rosenau«.

Un redactor condamnat la moarte de greci. Joi seara dl Neculai Popa redactorul ziarului „Opinia“ din Iași a fost urmărit pe stradă de un individ care se vedea că nu are gânduri curate. A doua zi dl Popa a primit o scrisoare anonimă în care mai mulți greci îl înștiințează că e condamnat la moarte și dacă va mai continua să descopere amănuntele afacerii Alexiade, soarta lui va fi ca și aceea a lui Ștefan Mihăileanu a cărui moarte a fost decretată și săvârșită tot de ei.

Parchetul fiind înștiințat a deschis o anchetă.

I. P. Sa Mitropolitul Partenie Ciinceni al Moldovei și Sucevei a luat dispoziția, ca toți preoții din eparhia sa, să vie să slujească câte-o zi la Mitropolie.

În acest scop s'a început la cancelaria mitropoliei întocmirea unui tablou al preoților din eparhia Moldovei și Sucevei.

Meseriași români. Domnul inspector Obreja s'a prezentat ieri dlui ministru al industriei și comerțului, rugându-l a lua măsuri contra streinilor meseriași, cari sunt angajați la diferite lucrări, fără ca ei să aibă brevete sau carnete conform legii meseriilor, pe când meseriași români, din cauza concurenței ce i se face, stau fără lucru.

Dnul Djuvara a promis că va da ordine să nu se mai primească streinii a lucru, decât acei din țările unde meseriași români se bucură de reciprocitate și numai când au brevete sau carnete liberate de instituțiunile similare cu ale noastre.

„Petreceri“ în Vălenii-de-munte.

Aveți dreptate părintele, când îmi spuneți ce-mi spuneți!

Sunt, în adevăr, lucruri de acelea, care te fac să cauți explicația lor »ceva mai sus decât de obicei«.

Iată un târgușor de munte.

Adevărata comoară, — e drept, — prin clima sa dulce, prin apa sa rece și limpede, prin traiul ieftin și bun, între oameni de omenie — există numai vre-o două familii de evrei —, prin așezarea și împrejurimilele sale încântătoare. Un minunat »mediu fizic«, — de sigur.

Cine, însă, acum un an, acum câteva luni, — nu mai departe, — ar fi putut bănuși măcar că aici, în acest loc de întărire a trupului, se va ridică, în așa de scurt timp, un adevărat focar de încălzire a sufletului național? Și, totuși, vedeți; într'un colț al târgușorului fără căutare, sunt trei luni decând vuziește motorul unei tipografii românești, din care se revarsă tot mai multă lumină — prin cărți, reviste, etc.; — în timp ce, la câțiva pași numai, în localul școlii primare, atât de »în vacanță« obișnuită, publicul — localnici și oaspeți din toate părțile României și României — se îndeasă să asculte »cursurile de vară«.

O viață culturală, cum n'o are nici o capitală de județ din țară, se desfășură, astfel, de un timp, sub ochii vălenarilor, uimiți cu drept cuvânt. O viață temeinică, serioasă — și, în același timp, zimbătoare.

Ba mai mult decât zimbătoare. Căci nu e vorba numai de ceva negativ: de înlăturarea pedantismului rigid și stupid, a oficialității seci și reci. Nu, — căci iată:

trebuie să fie mestecate de mai bine de o sută de ori; când au ajuns în stomac, saliva a exercitat asupra lor o astfel de acțiune încât doctoriile au fost nimicite. Prin acest procedeu rolul intestinului este foarte mult redus, și sunt micșurate de nu chiar suprimate șansele apendicitei, ale tifoidei și ale tuturor intoxicațiilor intestinale, al căror rezultat este adeseori nebunia și care, în general, pun organismul în inferioritate.

Toate alimentele chiar lichide trebuie să fie mestecate, afară de apa, pentru că apa nu are gust. Dar, să nu ne închipuim că mestecarea potrivită ar fi lucru ușor. Întâii noștri străbuni, cari se nutreau cu cărnuri vârtoase abia fripte — și cari de sigur nu sufereau de nici o dispensie — aveau în fălcile lor energii pe cari noi le-am pierdut din cauza rafinamentelor noastre culinare. Spre a fleceriza cum se cuvine, corect, trebuie o lucrare serioasă, aplicațiune, multă voință și luare-aminte, — însușiri excelente, asemenea, pentru întreținerea sau restaurarea sănătății. Toți fleceriștii, cari practică flecerismul, se bucură de — o sănătate perfectă și sunt încântați de viața lor afirmă Foemina care cunoaște mai mulți adepți de ai acestui sistem. Ei încredințază că mănâncă

mai cu mai multă plăcere de când s'au supus regimului flecerist, și nu este nici un motiv de a nu-i crede pe cuvânt, neavând nici un interes ca să tăgăduiască adevărul.

Rezultatul cel mai important al flecerismului este micșorarea considerabilă a cantității de alimente necesare pentru sănătatea și vigoarea corpului, și acest rezultat ar fi de ajuns spre a-l clasifica printre metodele cele mai salutare. Este prea vederat, că după terminarea desăvârșită a creșterii, omul are trebuință de o cantitate mult mai mică de hrană. Totuși oamenii continuă să mănânce tot atâta, dacă nu și mai mult, căci ei capătă »o foame artificială«, prin obicei, căreia i-se supun fără să bage de seamă la osteneala înspăimântătoare la care își condamnă o ganele lor de digestiune, care le risipește în fiecare zi mai multe ore din adevărata lor existență și-i pironeste într-o stare de amărățea stupidă, plină de viziuni melancolice. Această foame factice este cu totul distrusă prin flecerism și cu dânsa se înlătură toate suferințele ascunse sau manifeste datorite supraalimentațiunii.

Se poate ușor înțelege ce consecvențe prodigioase ar produce generalizarea unui asemenea

Mașini de cusut, biciclete, motoare, mașini de scris, mașini agricole și gramofone, la

FALK IMRE

se pot procura cu plătere în rate

►► Mare atelier mecanic de reparaturi. ◀◀

Montare de sonerii electrice și reparare. Atelier de reparat mașini de scris și decusut, biciclete și motoară.

Cu stimă: Andrei Falk, Kolozsvar, și'n str. Deák Ferencz nr. 30.

Inițiințări, ieșite din tiparul »Neamului Românesc«, vestesc publicul, că Joi, 17 Iulie a. c. compania de bacalauri a școlii de ofițeri în rezervă, în trecerea prin Văleni, va da o producție de muzică și declamație; — iar peste două zile (Sâmbătă, 19 Iulie), o trupă improvizată de diletanți va reprezenta, cu un intermezzo de cântec, pe »Arvinte și Pepelea« al lui Alexandri și »Noaptea Furtunoasă« a lui Caragiale.

Și publicul năvălește în număr așa de mare, încât nu-l încap sala, și nu-l încap curtea școlii.

Și producțiile se desfășură una după alta, și una mai norocoasă decât alta, în mijlocul entuziasmului general.

Corul bacalaurilor, condus de dl C. Parachivescu, a cântat cu mult simț, dl M. Mihăilescu a cântat două bucăți din vioară. Elevii M. Ionescu și Țipoia au declamat bucăți din Alexandri și Vlahuță, care au fost foarte mult aplaudate.

Iar la a doua producție dsoarele Adela Valter și Angela Beldiceanu, precum și dnii Beldiceanu, I. C. Beldie, P. Tomescu și Ludu, au vădit un real talent. Dsoara Valter a cântat foarte bine arii românești. Dnul Onciu a întovărășit frumos din flaut.

Lumea a aplaudat voioasă și a ris din toată inima la cele două comedii, iar la danțul care a urmat până târziu a fost o însuflețire nespusă.

În fața acestei neașteptate treziri de viață nouă, necunoscută până acum, un singur gând încolțește în suflete: ce minuni poate face avântul, când e înarmat cu pricepere și voință de fier!

Și s numai zorile sfioase, acestea...

»Neamul Românesc«.

A.

Catastrofa balonului Zeppelin.

Nimicirea atât de năprasnică a balonului Zeppelin a produs pretutindeni impresia cea mai dureroasă.

În istoria opintirilor omenimei către cucerirea aerului ea va rămânea un episod tragic.

În Germania întregă interesul pentru această întreprindere îndrăznească s'a ridicat la culme.

Cât de mult încercările lui Zeppelin sunt socotite ca o întreprindere de mare interes național se dovedește și prin faptul că însuși împăratul Germaniei a adresat

metod. Autoritățile militare din America, pătrunse de rezultatele practice ce s'ar putea căpăta în privința hranei oștirilor, au pus să se facă experiențe. În Anglia asemenea, personalități importante din lumea științifică acordă o atențiune acestui sistem, care, dacă ar fi aplicat în tot regatul, ar deslegă problema grea a alimentării. Într'adevăr, dacă i-ar ajunge a treia parte din ceea ce consumă, Anglia ar putea produce carnea de care are trebuință spre a se nutri, și veșnica amenințare a blocului ar înceta de a interveni în determinarea actelor politice sale din afară.

Fără îndoială, va trebui să treacă multă vreme până să ajungă mesticățiunea alimentelor care trebuie să fie, pentru ca să se generalizeze excelentele efecte ce se vede că le produce asupra indivizilor izolați. Cu greu, foarte greu, clasele întărite se vor putea supune unui regim de alimentare cumpătat, practicat după normele dlui Fletcher. Și bogăția își are neapărat neajunsurile sale; natura îi răsplătește pe cei săraci permițându-le să trăiască mai bine, în realitate, și mai fericiți. Ori cum, e constatat, supra-alimentația face pasiunile mai brutale, întretine violența, aliterează focul gândirii, încât șează libertatea.

din Stockholm lui Zeppelin următoarea telegramă:

Să nu descurajezi. În cluda nenorocului Germania merge în fruntea lumii întregi. Nu-ți pierde curajul! Wilhelm.

Din Friedrichshafen s'a anunțat că la sosirea sa acasă, la orele 11 din noapte, contele Zeppelin a fost primit de o mare mulțime făcându-i-se ovațiuni însuflețite. Contele a sărit sprinten din vagonul de clasa întâie și a îmbrățișat pe fiică-sa. Lumea înghesuită pe perona a izbucnit în strigăte de Hoch!

Contele Zeppelin a răspuns:

— Mulțămesc cu cea mai mare bucurie pentru marea încredere ce o puneți în mine. Dar e zadarnic, am pățit o nenorocire...

Aici contele isprăvi »discursul« ridicând din umere. Apoi îmbrățișă din nou pe fiică-sa și lumea izbucni iarăși în strigăte de Hoch!

Cineva din mulțime îi strigă:

— Lucrul de căpetenie e că ați scăpat cu viața.

Înainte locuinței sale noaptea i-se făcură din nou ovațiuni. La braț cu fiică-sa se ivi pe balcon mulțumind lumii.

Reconstrucția balonului.

Toate zirele germane se ocupă în articole de fond de catastrofa lui Zeppelin. Toate conglăsuiesc în aceeași părere: Balonul lui Zeppelin trebuie reconstruit. Colectele în stil mare au început pentru a oferi lui Zeppelin mijloacele necesare de a-și reconstrui balonul.

»Berliner Tageblatt« afirmă că până în clipa asta au fost semnate 1 milion și 300.000 de mărci pentru reconstrucția balonului. La suma aceasta se mai adaugă cele 500.000 de mărci ce se vor da din tezaurul public în acelaș scop.

Toate zirele au lansat subscripții publice pentru reconstrucția balonului.

Povestirea unui martor ocular.

Un martor ocular povestește următoarele despre catastrofă: Stăteam la capul balonului, lângă nacela dintâie, când dinspre apus se stărni un nor de praf care acoperi tot orizontul. În acelaș timp am simțit o vijelie mai puternică decât cele precedente. Balonul era așa ancorat că ancora principală era prinsă numai cu vârful ancorei în pământ, încât balonul se putea mișca liber în direcția vântului. Curentul puternic smulse balonul, ancora se rupse și soldații nu mai erau în stare să-l oprească. Cinci secunde după ruperea ancorelor soarta balonului era hotărâtă. Mașiniștii aflători în nacelă scăpară sărind dintr'însa.

Nenorocirea a fost pricinuită în mare parte prin faptul că partea dinainte a balonului a fost trasă de greutatea ancorei spre pământ, pe când partea cealaltă s'a ridicat în sus și tot gazul din balon a eșit. Balonul a fost ridicat la o înălțime de 100—150 de metri și târît la o depărtare de mai mulți kilometri. Catastrofa s'a întâmplat la orele 2.50 precis.

Unul dintre monterii cari se află în nacela dintâie sărind jos s'a rănit atât de grozav încât nu mai e nădejde de-a se face bine. Alt monter și un grenadir s'au rănit grav.

Din Bucovina.

Acțiunea rutenilor din Bucovina. Rutenii din Bucovina, care de câțiva vreme dac o luptă aprigă contra românilor din acele ținuturi, sub oblăduirea guvernului austriac, au convocat un mare meeting, care s'a ținut Duminică în 20 a. c., în comuna Văscanți.

La acest meeting a luat parte un mare număr de ruteni, de prin ținuturile din împrejurime.

Deasemenea a azistat și șeful clubului ruten, cavalerul Wassiko împreună cu toți deputații ruteni din Reichsrath și din Landtagul bucovinean.

În această întrunire n'au lipsit atacurile contra românilor bucovineni, care după credința rutenilor prezintă un pericol pentru ei.

S'a hotărît în primul rând unirea tuturor rutenilor din Galiția și Bucovina pentru o acțiune politică comună, exprimându se încrederea în Reichsrathul austriac.

Deasemenea s'a hotărît a se cere cu multă stăruință regularea situației în sânul bisericii greco-orientale din Bucovina, cum și convocarea de urgență a Landtagului bucovinean pentru a se proceda la reforma electorală.

Congresul nu a uitat a atacă cu mare vehemență pe deputații Scholsvvol și Onciul, cerând ca acești deputați să fie înfierați cu ultima energie.

Intrunirea s'a terminat printr'o manifestație de simpatie la adresa baronului de Wasilko, deputat ruten și președintele meetingului.

Declarațiile patriarhului Zmeianovici.

Atitudinea atât de hotărâtă și bruscă a guvernului unguresc împotriva întăririi episcopului Zmeianovici ca patriarhal bisericii sârbești a avut o înrîurire ciudată asupra noului patriarh sârbesc. Noul patriarh neîntărit a făcut într'o convorbire avută cu un ziarist, mai multe declarații.

Regretăm că P. S. Sa, în dorința de a câștiga grațiile guvernului, merge cu concesiile ce le face intereselor ungurești prea departe, făgăduind că în scurt timp va vorbi ungurește atât de bine încât va putea roști cuvântări ungurești în camera magnaților. Pentru a se recomanda guvernului el merge până acolo încât rostește cuvinte de osândă la adresa deputatului Vaida și face asigurări de bunele sale sentimente ungurești.

Socotim că prin aceste umiltoare declarații lipsite de demnitate noul patriarh va pierde mult din simpatiile poporului sârbesc fără a reuși să câștige încrederea guvernului.

Iată ce a spus în rezumat patriarhul Zmeianovici.

Mă încred în înțelepciunea guvernului care se va feri să turbure pacea întregului popor sârbesc. Nu am avut niciodată vre-un conflict cu guvernul unguresc, ci dimpotrivă am ajutat totdeauna întărirea clădirei statului unguresc. Nu eu ci împrejurările sunt de vină că nu știu perfect ungurește. De 12 ani de când sunt episcop guvernul nu mi-a ridicat niciodată obiecția asta, deși am fost și până acuma membru în camera magnaților. Numai acuma îmi fac învinuirea asta.

Dar dacă-i vorba numai de asta, atunci pun rămășag cu dl Wekerle că în timp de un an și jumătate voi învăța ungurește atât de bine încât voi putea să rostesc discursuri în camera magnaților.

Dar iată pilda deputatului Vaida. Ce bine știe ungurește și totuși ungrimea nu are nici — un folos din faptul acesta.

Toate damele se facideal de frumoase

prin efectul bun al

CREMEI MAKOI-IDEAL

care adeverește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșăța feței, pistruile, petele de ficat și toate necurătențiile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Secapătă numai la însuși fabricantului:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész — — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —

Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin postă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate la expoziția bi-pionnică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

Faptele mele au dat totdeauna mărturie strălucită că deși nu știu bine ungurește, *sunt bun patriot maghiar care simte, gândește și făptuiește pe deplin ungurește și îmi susțin pe lângă asta și naționalitatea sârbească.* Nu cred deci ca guvernul unguresc să se rostească împotriva mea și împotriva întregului popor sârbesc. Căci ar produce nu la noi numai, dar în toate statele ortodoxe învecinate mare senzație și agitație faptal că nu să întărește ca patriarh persoana dorită de credincioși.

De altcum pe mine nu m'ar supăra prea mult dacă guvernul nu m'ar întări. Rămân tot cine am fost și voi avea conștiința că tot eu sunt patriarhul ales de popor.

Evenimentele din Turcia.

Prima criza ministerială în Turcia.

După câteva zile de constituționalism, noua eră turcească are azi prima criză ministerială. Ea nu a fost grea de prevăzut. Actualul cabinet a avut un caracter provizor și criză nu trebuie deci să ne mire. Nici viitorul cabinet nu poate avea decât un caracter de tranziție.

Cauza acestei nesiguranțe este neîncrederea junilor-turci în intențiile bune ale sultanului. Sultanul nu a înlăturat din jurul său, încă toate persoanele cari susțineau vechiul regim și neîncrederea junilor-turci e explicabilă.

Din vălmășagul de svonuri ce umplu neconținut ziarele remarcăm încă unul, care afirmă, că sultanul ar fi hotărât să abdice. Acest svon firește trebuie primit cu multă rezervă.

Sultanul bolnav.

Constantinople. Din cercurile Porței se anunță că sultanul se află bolnav, starea lui inspiră serioase îngrijiri.

Demisia cabinetului și a marelui vizir.

Demisiunea cabinetului și a marelui vizir a fost primită. Urmează deliberări asupra formării noului minister la Yıldiz. Se așteaptă publicarea pe mâine.

După informațiunea cercurilor Porței, demisiunea marelui vizir se datorește atitudinii șeicului Islamului, presei, comitetului june-turc și opiniei publice, care este contrară ultimului hattî humayun, ca o violare a constituției.

Ieri dimineață șeicul Islamului a explicat sultanului situațiunea și a declarat că nu mai poate rămânea în minister împreună marele vizir care, cu toate asigurările și jurămintele, violează constituțiunea.

Sore seară, marele vizir a supus sultanului demisia sa și a întregului comitet motivându o prin faptul că hattî kamayunul a nemulțumit opinia publică. Către miezul nopții sultanul a primit demisiunea. De azi dimineață șeicul Islamului, fostul mare vizir și Kiamil pașa stau la palat conferind asupra formării noului minister.

Schimarea limbajului presei este datorită presiunii comitetului june-turc. Se asigură că Fehim pașa, care a fost exilat, ar fi fost ucis între Brusa și Jenichehir.

Tinerii turci și armata.

O știre sosită la Adrianopol spune că comitetul tinerilor turci tratează cu comandanții trupeilor spre a-i hotărî să pornească contra guvernului în cazul când acesta ar încerca să restabilească vechiul regim.

Generalul turc Mukdar pașa, care s'a întors din concediu la Constantinopol, a declarat că dansul socoate serioasă mișcarea, nu atât din

cauza tinelor turci, cari formează o fracțiune nelsemnată, ci fiindcă și poporul ia parte la ea.

O contra revoluție e cu neputință, deoarece armata întreagă e favorabilă mișcării. Situația sultanului e sigură.

Sărbarea slovacilor.

„Societatea muzeului slovac, a ținut în 4 August, serbarea adunării generale anuale în Turietți-Sveti-Martin. Cu acest prilej s'a ținut și inaugurarea noului muzeu. Au luat parte la serbări o mulțime de slovaci, din toate părțile Slovacimii. De asemenea au sosit reprezentanți din Galizia, Moravia, Boemia și Slovonia.

Adunarea generală s'a deschis la 10 ore a. m., în sala teatrului din Dom, prin Andrei Socoleic.

După aceea Iosif Sculteti redactorul ziarului Narodne Novini într'un lung discurs a amintit despre Andrei Kmety, care a lăsat muzeului o mare colecție botanică. Apoi secretarul a făcut raportul anual; iar casierul a prezentat bugetul anului curent.

După restaurarea comitetului Iuliu Botto marele poet slovac a ținut o conferință. După terminarea conferinței participanții au trecut în încăperile din etaj ale muzeului. Intrările au fost împodobite cu trandafiri albi și roșii.

Bărbați și femei împreună au intonat noul imn slovac, care a fost ascultat cu capetele desvârite. Președintele Anton Misic a rostit un frumos discurs de deschidere, în care a declarat că scopul lor nu e a face politică, ci de a răspândi cultura.

La ameză societatea femeilor slovace „Zsivéna“ și-a ținut adunarea generală, sub președinția poetei Elena Soltés.

Femeile erau îmbrăcate în portul național slovac.

În 5 August dimineața, în urma invitației deputatului Milan Ivanka un învățător din capitală a ținut învățătorilor slovaci o conferință despre metoda de a învăța iute cetitul și scrisul.

La ameză a avut loc un prânz comun.

Serbările s'au continuat și ieri, în 6 August.

La banchetul de ieri a prezidat Paul Mudron, fruntașul slovac bine cunoscut și românilor de pe vremea Memorandului. În jurul lui erau deputații Ivanka, Hodja, Bella și Skiciak.

În decursul banchetului s'au rostit mai multe toasturi foarte însuflețite. Preotul Janoska a zis într'alte:

— Știrile în cari, ne aflăm sunt insuportabile, acuși nici rugă nu ne mai putem în limba slovacă. Trebuie altoit fanatismul în inimile copiilor noștri, numai așa ne vom putea păstra naționalitatea. A vorbit apoi un poion din Posen.

— Noi — a zis — suntem așa de asupriți acasă încât nici pe stradă nu mai avem voie să vorbim în limba noastră. Totuși ni-am păstrat și ne vom păstă a cea ce avem mai scump: limba și naționalitatea. Sunt datori să lupte din respiratori și slovacii ca marea luptă ce va veni să și găsească pretutindeni soldații împotriva asupritorilor. A urmat apoi profesorul dela universitatea din Praga Vancsek.

— Când asuprirea vă va chinul mai mult, întoarceți-vă la muzică, la cântare. În ea vă veți putea da frâu liber sentimentelor. Aduceți-vă aminte de eehi, căci aceștia nu vă vor lăsa. I-a respuns deputatul Ivanka.

Toastul lui Vancsek a stîrnit un adevărat delir. Minute întregi au ținut apauzele. Damele își fluturau batistele de pe galerie. Sala întreagă apoi a intonat stînd în picioare imnul slovac „Hei Slovaci!“ Banchetul s'a terminat între ovății la adresa mai ales a deputatului Ivanka condamnat mai zilele trecute la 1 an închisoare.

Cu aceasta serbările s'au sfîrșit. Mai amintim că au luat parte și o mulțime de studenți universitați cehi. Pretutindeni prin localuri publice slovacii au refuzat să vorbească în limba ungurească și au pretins ca să fie serviți în limba lor. O pildă pe care ar putea-o urma și românii,

cari pe alocuri au răul obicei, de a trîncăni mereu ungurește. Ar fi interesant să se știe câtă vorbă ungurească se va auzi acum la serbările „Astreii“ în Șimleu.

NOUȚĂȚI.

ARAD, 7 August n. 1908.

— „Tribuna“ la Șimleu. Ziarul nostru va fi reprezentat la serbările din Șimleu, prin redactorul nostru dnul Ioan Montani.

— La temniță. „Voința Națională“ scrie: Aflăm că zilele acestea va pleca în Ungaria, spre a-și face osânda și infocatul naționalist drul D. Lascu, care de bună bucată de vreme se află în România. Se zice însă că, de astă-dată, dsa va pleca în mod irevocabil.

— Prima parohie ortodoxă ungurească. Ministrul instrucției publice a adus o hotărîre foarte importantă: el a înființat cea dintâie biserică ortodoxă ungurească în Szentes.

Parohia din Szentes a fost înființată în anul 1723 de către mai multe familii bogate de negustori macedo-români.

De atunci urmașii lor s'au maghiarizat. Astăzi mai trăiesc în Szentes familiile Hariș, Hadgi Jallo, Ghiurița, Papp, Giba etc., coborîtoarele harnicilor negustori aromâni. Aceștia cer cu stăruință introducerea limbii ungurești în biserica lor care azi are o avere de vre o 400,000 de coroane.

Parohia a fost supusă întâiu patriahiei de Caroviț iar mai târziu episcopiei ortodoxe din Arad.

Ordonanța ministrului a decis să introducă în mod ilegal și samavolnic limba ungurească în biserica ortodoxă din Szentes. Deoarece episcopia din Arad s'a împotrivit acestei atingeri aduse bisericii noastre, ministrul a hotărât să scoată parohia de sub jurisdicțiunea episcopiei de Arad și să o supuie comitatului. Pentru administrarea bisericii parohia va alege în mod autonom un comitet parohial ales pe 3 ani.

Suntem însă curioși, cine va hirotoni pe noii preoți?

Ziarele ungurești asigură că asta va fi primul pas către înființarea episcopiei ortodoxe ungurești.

— Toleranța românilor. Celim în „Neamul Românesc“. Printre sutele de case comerciale, societăți, etc., ale tuturor grecilor, jidanilor și în parte a românilor din Brăila, există și câteva societăți „străine“, care nu angajează nici un funcționar român, ci-și aduc, din toată lumea, personalul de care au nevoie. Ba unele din ele nici nu se conformează codului comercial român. Una din aceste societăți este „Atlantica“, societate ungurească de transporturi pe apă, care are, dela cel mai înalt funcționar până la cel din urmă servitor, numai unguri. Ar trebui să intervină camera de comerț pentru a pune capăt acestei toleranțe și a cere aplicarea legilor în toată rigoarea lor.

— Epilog la prima alegere de deputat din Lugoj. Miercuri — scrie „Drapelul“ — a piătît dl dr. Valeriu Branisce suma de 526 cor. la mâna avocatului dr. Rostás Gyula (mai năinte Rosenthal). care e ultima rată din suma de

Cel dintâi atelier de pietre monumentale aranjat cu pntere electrică

Gerstenbrein Tamás és T-sa măstru de monumente și pietre de omilit.

Fabricație proprie din marmură, granit, soynit, labrador etc., din pietre de mov-mănti magazinul se află în Kolozsvár, Ferencz József-ut 25.
Căminul și magazinul central: **Kolozsvár, Dézsma-ú. nr. 21. Telefon 662.**
Filiale Nagyvárad, Gygyseben Dava și Bánpatok

2526 coroane, ia care a fost judecat pentru apărarea primei alegeri din Lugoj, care a fost anulată.

— **Advocat nou.** Dl. dr. Ioan Dordea ne anunță că și-a deschis cancelarie advocațională în Ocna Sibiului.

— **Pentru Ciprian Porumbescu.** Reuniunea de cântare „Ciprian Porumbescu” din Suceava (Bucovina) a întreprins o subscripție publică pentru restaurarea mormântului compozitorului Ciprian Porumbescu la Stupca (Bucovina).

Reuniunea face următoarea socoteală publică:

Cheltuielile: Restaurarea mormântului 720. Cheltuielile sărbătorii dela Stupca 212.22. — Total 932 cor. 22 bani.

Bilanțul: Venitul total 1368.27. Spesele 932.22.

— Rămâne deci suma de 436 cor. 5 bani.

Din aceste 436 cor. 5 b. este de comandat încă un bandelier tricolor de metal emailat pentru crucea mormântului și a se face o plantațiune de flori pe mormânt.

Restul, precum și eventualele contribuiri ulterioare se vor păstra ca fond neatacabil pentru tipărirea opurilor inedite ale nemuritorului compozitor Ciprian Porumbescu.

Pentru toate aceste marimimoase contribuțiuni reuniunea de cântare „Ciprian Porumbescu” exprimă mulțăminta cea mai cordială.

Dela noi din Ungaria a dat Fondul de teatru 200 cor. Corul vocal al bisericii gr.-ort. din Bozovici (Bănat) 20 cor. Comitetul parohial din Brașov 100 cor. Reuniunea de cetire și cântări Coștei (Bănat) 20 cor. Reuniunea de cântări din Dalboșeț 10 cor. Reuniunea de cântări din Lugoj 100 cor. Reuniunea de cântări Hilaria din Oradea-mare 100 cor. Reuniunea de cântări din Reșița-montană 40 cor. România Jună Viena 100 cor.

— **Examinarea liniei ferate Brașov-Făgăraș.** Zilele acestea s'a pus în circulație linia ferată mult asteptată de populație dintre Brașov și Făgăraș. »Țara Oltului« aduce un raport amănunțit despre examinarea liniei prin comisiunea de experți veniți din capitală. Bucuria populației a fost atât de mare pentru acest eveniment, încât toți românii și sașii (căci unguri pe lângă linia asta ca'n palmă) și-au uitat de datoriile lor naționale. Sașii ce e drept au fost ceva mai rezervați, căci în gara Codlei preotul sas Leonhardt a salutat nobila comisiune în limba ungurească și nemțească. Românii în schimb nu au știut de cât pretatindenii ungurește. În saita însărcinatăului ministerial Finály Lajos și a fișpanului se află și deputatul Nicolae Șerban. Dânsul a luat parte și la banchetul care s'a dat seara în Brașov în onoarea comisiunii. La banchet, firește, avântate discursuri ungurești despre binele patriei maghiare, la care nu înțelegem ce rost a avut prezența unui deputat național, când tocmai acuma se prezintă alte prilejuri mai românești de a fi față.

— **Cununii.** D-soara Olimpia Gheaja și d-nul Ioan Rada, își vor serba cununii lor religioasă Duminecă în 27 Iulie st. v. (9 Aug. st. n.) a. c., în biserica gr. or. română din Paloș, la orele 3 după amiază.

— D-soara Mărioara Al. Odor și dl Ioan G. Neguș și vor serba cununii, Duminecă în 27 Iulie v. a. c., în biserica veche din Tercheș, la orele 12 din zi. Nuni: D-na și dl Alexe Barbu.

— D-soara Reveica D. Barbu și dl Nicolae I. Langaș, își vor serba cununii Duminecă în 27 Iulie st. v. a. c., în biserica Sfintei Treimi de pe Tocile, la orele 12 din zi. Nuni: D-na și d-nul Ioan Mircan.

Felicitările noastre!

— **Din Șemniț.** »Gaz. Trans.« i-se scrie: În 28 Iulie st. n. tinerimea română academică din Șemniț a ținut o serată de despărțire, la care au luat parte mai mulți români domiciliați în Șemniț. Românii, adunați în număr așa de frumos la hotelul Vânătorului, și au luat adio penru tot-

deauna dela colegul lor Pavel Monea absolvent inginer silvic, fiul preotului Pavel Monea din Streza Cârțișoară, comitatul Făgărașului. Cu ocaziunea aceasta fratele Monea și-a luat în mod mișcător adio dela colegii mai tineri și dela colonia română, îndemnându-i la diligență statornică și muncă încordată. Petrecerea animată a durat până la miezul nopții, când între acordurile doinelor, executate de artistul bănățean Pavel Goanță, ne-am despărțit cu un adio și și la revedere în viață dela colegul Monea și cu la revedere în Octomvrie dela ceilalți colegi. V. C.

— **Pater est quem...** Măne poimâne copiii nou născuți vor trebui să dea mărturie adevărată neîndoioasă despre adevăratul lor tată. Serodiagnostica, adică știința care cercetează sângele omenesc a făcut progrese însemnate, și la congresul antropologilor germani ținut la Frankfurt a. Main, profesorul Hans Sachs a făcut un comunicat despre cercetările sale făcute împreună cu profesorul Neisser. Acesta din urmă ar fi descoperit un procedeu prin care se pot stabili deosebiri între sângele diferitelor rase. S'ar fi găsit deosebiri cantitative între sângele europenilor, malailor și chinezilor. Serul are efectul principal asupra europenilor, la chinezi efectul e mai slab și la malaiezi este și mai slab. Faptul acesta arată că sângele europenilor conține materii, cari nu se află în sângele celorlalte rase. Prin perfecționarea acestui sistem se va isbui poate să se stabilească și deosebiri familiare și individuale.

— **Mari colonizări jidovești în Africa de nord.** Două mari organizații jidovești au ținut deunăzi în Londra o conferință. Au luat parte peste 4000 de jidani. S'a hotărât formarea unei colonii jidovești compuse din un milion de jidani în Africa de nord. Organizațiile au bogate mijloace bănești la îndemână.

Felicităm organizațiile jidovești pentru hotărârea lor și vom contribui dacă-i nevoie cu jidani de cari slavă Domnului dispunem berechet. Am dori să vedem odată pe jidani ei între ei, când nu vor putea pungăși decât tot pe *insere Leit*.

— **Respins la înrolare fiind prea voinic.** Intre atleții lui i întregi bosniacul Antonici este de sigur unul din cei dintâi. Antonici, însă ocoala cu grije în timpul din urmă Austria, căci neprezentându-se la înrolare fusese urmărit ca fugar. Acuma însă după amnesia împărțită el s'a prezentat comisiunii de înrolare, dar a fost respins fiind — *prea puternic și voinic*. Aviz celor ce vor să scape de armată.

— **Amintiri despre Victor Hugo.** Edmond Biré scrie următoarele în amintirile sale despre Victor Hugo:

Eram la ședința dela 5 Aprilie 1850, când se discuta proiectul de lege relativ la deportațiune, Victor Hugo vorbi cel dintâi. Discursul său preparat acasă, era o bucată literară cu oarecare elocință, dar care elocință era vecină cu declarațiunea, deci cu toată admirația mea pentru poet, mi-a fost dat să văd în aceea zi că Victor Hugo afară de calitățile sale de excelent scriitor era departe de a fi un om de tribună.

Și cum cei din dreapta numărau, și cum în pupitre se auză un șgomot făcut cu cuțitele de tăiat hârtie el își pierdu cumpătul și începu »Când izbucnește o revoluțiune, oamenii de afaceri și îndemânatici, cari păreau coloși, nu sunt decât pitici«. Și imbecilii sunt oameni, întrerupse cineva. Această întrerupere venită din partea unui reprezentant din Lot et Garonne D. Boissie, și cu toate că cuvântul imbecil nu era la adresa lui Hugo, celebrul poet se opri brusc, privi în dreapta, apoi în stânga, căută un răspuns, dar nu-l găsi.

Atunci se întoarse spre președinte ca și cum iar cere protecțiune sau un ajutor oarecare, dar cum acesta îl privea malițios și imposibil, ultima speranță și-o pierdu retrăgându-se dela tribună în mijlocul ilarității generației și neavând prilejul din tot discursul său făcut acasă decât a recita o primă frază.

— **Bancnota miliardarului.** Intr'o zi celebrul miliardar Carnegie, pe când se afla în pelerinaj la locul nașterii sale, intră într'o mică

biserică pentru negrii, unde se oficia slujba, și se așeză pe o bancă în fund.

Când se făcù cheta, Carnegie puse pe tavă o bancnotă de 250 de lei.

Dupăce, conform obiceiului, a numărat venitul chetei, păstorul s'a întors spre credincioși:

— Fraților! le zise el. Dumnezeu ne-a protejastăzi. Am strâns în adevăr 4 lei și 50. Și da! bancnota pe care bătrânul cu cioc a pus-o pe tavă, este bună, avem 254 lei și 50 bani. Fraților, plecați-vă genunchii! Să ne rugăm lui Dumnezeu ca bancnota să nu fie falșă.

— **Nici un gospodar** care dorește să cumpere treerătoare cu motor de bezină să nu neglije de a se adresa cerând sfaturi bune și speciale dela Kállai Lajos, motorgyára, Budapest VI Gyár ú. 50 sz. Adevăratele motoare cu benzina ale lui Kállai Lajos lucrează oriunde, deci și între case acoperite cu paie. Funcționează cu o simplitate uimitoare.

Economie.

Casa rurală. Consiliul de administrație al Casei rurale s'a întrunit din nou ieri la orele 3 după amiază la ministerul de domenii.

Consiliul nu se va mai întruni până la toamnă.

Până atunci lucrările Casei rurale vor fi expediate, din comisiunea aleasă din sânul consiliului de administrație și compusă din dnii V. Brătianu, M. Săulesc și I. G. Buca, împreună cu directorul acestei instituții.

Budapesta, 7 August 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Oct. 1908 (100 klg.)	22 50	22 52
Săcară pe Oct.	18 74	18 76
Ovăs pe Oct.	16 46	16 48
Cucuruz pe Maiu	14 52	14 54

Prețul cerealelor după 100 klg. a fost următorul:

Grâu nou

De Tisa — — — —	22 K.	80—24 K.	50 fl.
Din comitatul Albei — — — —	—	—	—
De Pesta — — — —	22	60—23	40
Bănățenesc — — — —	22	80—23	50
De Bacica — — — —	22	60—23	40
Săcară — — — —	18	90—19	—
Orzul de nutreț, cvalit. I.	15	50—15	80
» de cvalitatea II.	15	10—15	30
Ovăs de — I.	16	60—16	80
» » II.	16	20—16	50
Cucuruz vechiu — — — —	—	—	—
» nou — — — —	15	20—15	40

Poșta Administrației.

Ioan Pincu, Raftna. Abonamentul dv. e plătit până la 1 Aprilie 1909.

Redactor responsabil provizor Sever Bocu.

Editor proprietar George Nichin.

„Wällischhof“

sanatoriu

aranjat după sistemul dr. Lahman, cu toate întocmirile moderne ale terapiei fizicului și dietitice, jumătate oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă.

Posta și telegraf: Maria Enzensdorf (bei Wien)

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție dr. recțiunea și medicul șef al stabilimentului

Dr. Martus Sturza.

FRANCISC JOSIF
CEL MAI PUTERNIC
PUTERNICĂ PĂ PURGATIV NATURAL

BANCA NAȚIONALĂ A ROMÂNIEI.

SITUAȚIUNEA SUMARA

1907. 21 Iulie.		ACTIV		1908.	
				12 Iulie.	19 Iulie.
112064716	{ 78469776	Reserva metalică Aur . . .	88042171	123771564	125342171
1454182	{ 33595000	" Trate Aur . . .	37300000	1072020	898778
70273496		Argint și diverse monete . . .		43593204	47714989
33266964	{ *) Impr. contra ef. publice . . .	8044900		25947135	25548437
11999924	" " " " in cont curent	17503537		11999924	11999924
15806084	Fonduri publice . . .			15480553	15480553
3253121	Efectele fondului de rezervă . . .			3216621	3216621
5893152	" " " amortizarea imob. și material			5953425	5953425
637863	Imobili . . .			698883	699307
184863	Mobilier și Mașini de Imprimerie . . .			39839	115491
109049274	Cheltueli de Administrațiune . . .			109017309	109235059
—	Deposite libere . . .			—	—
24311198	" " & provizoriu . . .			30620438	30380288
24107680	Compturi curinți . . .			28289209	25849531
412302577	Copmturi de valori . . .			399700124	402434604
12000000	PASIV			12000000	12000000
23051453	Capital . . .			24928807	24928807
3473646	Fond de rezervă . . .			3734034	3734034
202438000	Fondul amortisării imobilelor și material . . .			247716790	250164730
2077070	Bilete de Bancă în circulațiune . . .			2190642	2190642
213134	Profituri și pierderi . . .			112542	181332
—	Dobânzi și beneficii diverse . . .			—	—
—	Compturi curinți . . .			—	—
109049274	" " " & provizoriu . . .			109017309	109235059
412302577	Deposite de retras . . .			399700124	402434604

Scomptul 5%.. *) Dobânda 5 1/2%

In Sibiu (Nagyszeben).

Vanele de baie Stuchlich

O piesă e numai cu 40 de cor.

Incălzește în 3/4 de oră 150 de litri de apă, pentru care consumă ca combustibil numai 10 fileri de cărbuni de lemn.

O vană de neîncălzit numai 24 cor.

Lungimea fundului vanei 122 cm.

:: :: Înălțimea de 60 cm. :: ::

Comandele se efectuează imediat și se trimit cu rambursă.

Gustav Stuchlich

Entengasse 17. HERMANSTADT. Saggasse 15.

Economisește multă

oboseală, timp și lemne

fiecare menajeră care spală rufele cu

pravul de săpun

pentru spălat

arătat de mine, și rufele se fac curate și albe ca zăpada. La fiecare pachet e adăugat și un prospect.

Prețul unui pachet 24 fileri și 12 fileri.

Se găsește la

Stefan Knezevits, Temesvár

Fabrik, Hauptgasse 25, „Zur Salzmühle.

Jgaz Sándor

ciasornicar și giuvaergiu

ARAD, Piața Libertății

lângă edificiul teatrului vechiu.

Aur și argint călcat cumpără

pentru prețul cel mai mare

de zi, ori schimbă pentru alte

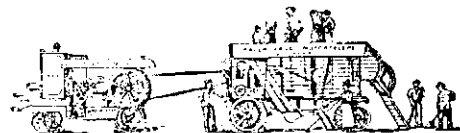
obiecte de aur și argint.

Premiat cu primele 16 premii în anii 1902, 1903 și 1904.

Kállai Lajos fabricant de motoare.

BUDAPEST, VI. Gyár utca 28.

Motoarele lui de benzină și treerătoarele cu locomobil de benzină au fost distinse la toate expozițiile cu medalie de aur.

Fiecare în interesul propriu, dacă cere preț-curent și explicații despre aceste treerătoare cu motor de benzină recunoscute în toată țara de cele mai bune, precum și despre alte mașini agricole.

Fabrica de motoare a lui Kállai Lajos, în anul acesta a fost din nou decorată cu medalie de aur de stat.

Cea mai bună fabricație și cel mai ieftin izvor de a-și procura cineva instrumente muzicale de tambură

Andrija Car

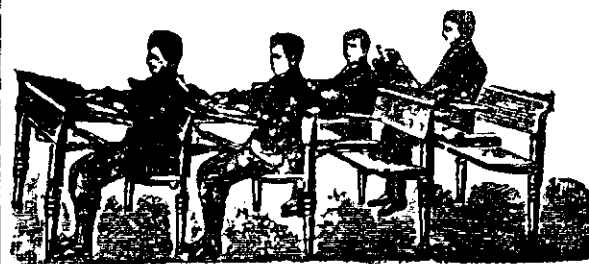
Ruzicna ul 1. **ZAGREB** Vlaska ul 22.

Iși recomandă tamburele fabricație excelentă dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț moderat. Preț curent trimis gratuit și porto franco.

Bănci de școală

de diferite sisteme, mai ales se recomandă cele solide și ieftine, bănci de școală cu două locuri de șezut

Patent Pfarer I. Konnerth acestea au un pult tare, distanță minimală, călimar de cerneală portativ, și un sistem simplu de întors banca, prin ce e ușor de a se curăți școala și se pot comanda în șapte mărimi. Modele se trimit la dorință. Bănci de probă sunt în atelierul de măsur al lui

Nagyszeben, Elisabetgasse 53.

Wilhelm Connerth.

Gergely István,

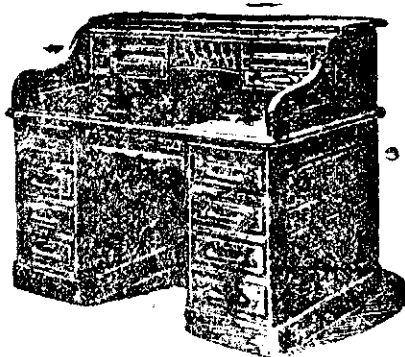
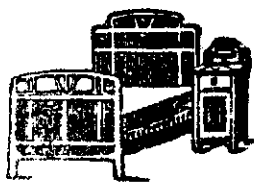
măsar de edificiu și mobile de artă.

Fabrică cu deseneuri patentate.

Kolozsvár, str. Monostor nr 70

Se recomandă publicului din loc și provincie: primește montarea edificelor a odăilor și bucătărilor, precum și cafenele, bioururi, și prăvălii mai departe încează portale după desenul dat sau după adeseul propriu dela cele mai simple până la cele mai complicate cu preț favorabil și executate cu punctualitate.

Lucrul bun și frumos nu e scump.

Masă de desen patentată atât pentru școli cât și pentru scopuri particulare, potrivită pentru ori-ce formațiune corporală. — Primesc aranjarea bisericilor a școlilor și a locuințelor, a cafenelelor bioururilor etc. după modele date sau după desene proprii dela cea mai simplă executare, până la cea mai complicată.

Dubiniewicz Oszkár

comerciant de articole medicale, chemice și parfumuri.

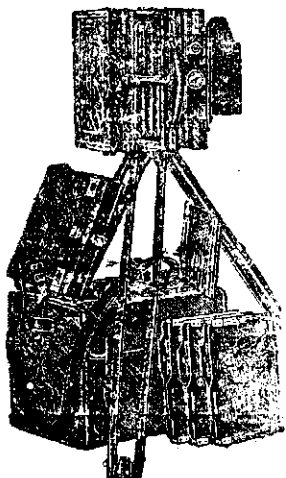
Cluj, (Kolozsvár) Deák-Ferenc u. 8.

Mare magazin de

mașini de fotografiat și tot ce se ține de ele.

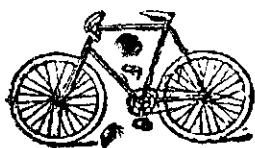
Obiecte de lemn pentru pirogravură și kerbschnitt.

Aparat de pirogravat și tot ce se ține de el.

SCHMEREK & SCHNEIDER

fabrică de motoare, mașini, de instalații electrice și electrotehnice.

TIMIȘOARA-IOZEFIN, strada Bonnaz nrul 14.

Mare depozit de mașini de cusut, biciclete și gramofone provenind din cele dintâi fabrici.

Deasemenea avem tofelul de

părți constitutive

de mașini, cu prețurile cele mai reduse și garanții

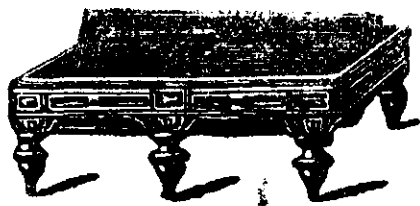
Primim reparații de orice fel la mașini de cusut, de biciclete și de gramofone precum și instalații de lumină electrică, de sonerii electrice, de telefoane și parafulgere

Joan P. Popidan,

măsar de edificii, mobile și billiarde în Sibiu.

Se recomandă în atențiunea onor. public din loc și din provincie. Face tot felul de edificii și mobile de școlă, prăvăli și bioururi, montează cafenele și restaurante.

Mai ales atrag atenția on. proprietari de cafenele și restaurante asupra atelierului meu de biliarde, unde le săvârșesc pe lângă prețurile cele mai moderate și garanție.

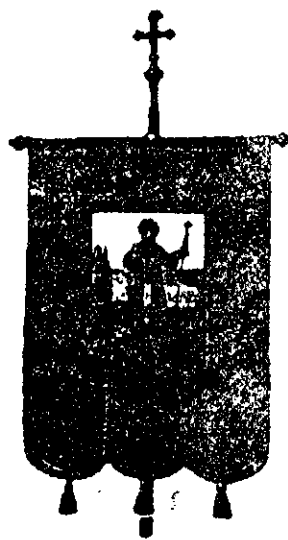
VRANITS & TAUSCH

„La crucea de aur“

in NEOPLANTA (Nensatz Ujvidek), strada Dunării (Donau-Gasse).

Recomandă în binevoitoare atențiune a prea onoraților Domni preoți și comune bisericesti magazinul său bogat de recvizite bisericesti, ca

feloane, steaguri, cruci, ripide, candelă, cadelnițe, baldahine și icoane sante.

Posedăm cel mai mare depozit în obiecte bisericesti, și cu prețurile cele mai ieftine

Mare atelier pentru pregătirea de iconostase, tronuri, strâni, amvoane, sfesnice dela simple până la cele mai scumpe.

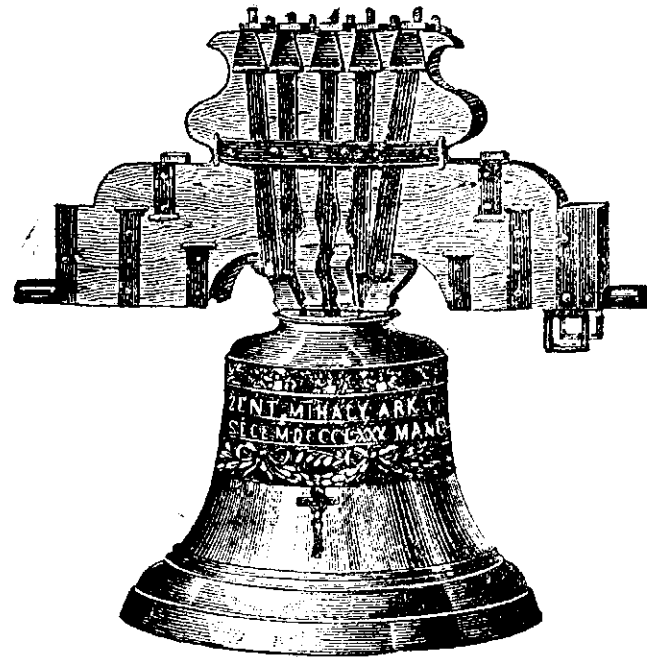
Institut de auritură artistică pentru auritura de iconostase, tronuri, cadre și tot felul de ornamentică bisericască, cu prețurile cele mai avantajoase.

La cerere catalog de prețuri romănesc se trimite gratuit.

MICHAIL MANCHEN

vărsătoriu de campane (clopote) de construcția cea mai nouă cu sul sucitor în Sighișoara (Schässburg-Segesvár)

PIAȚA DE SUS NR. 168.

Firma aceasta e există dela anul 1822 și s-a bucură de un renume bun; să recomandă deci tuturor comunelor bisericesti pentru

a lifiera și repara clopote

de toată mărimea cu coroane de stejar ori fer legat; face și scaune de clopote din fer bătut pentru unul sau mai multe clopote cu prețurile cele mai convenabile. Că mandele să efectueze și în depărtare. Clopote mai mici sunt totdeauna gata. — — — Solvirea prețului să primește și în rate.